Dosarul nr. 3-4112/2024
2-24103245-12-3-13092024

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

05.11.2025 mun. Chişinău

Judecătoria Chișinău (sediul Rîşcani)
Instanța compusă din :
Președintele şedinţei, judecător specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ Igor Barbacaru
Grefier Versavia Șumilin

examinând în ședință publică, acţiunea de contencios administrativ, înaintată de către Primăria s.Bîrnova, r-nul Ocnița împotriva Inspectoratului Control Financiar de Stat, cu privire anularea parțială a actului administrativ, încasarea cheltuielilor de judecată,

a c o n s t a t a t :

La 13.09.2024, Primăria s.Bîrnova, r-nul Ocnița, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului Control Financiar de Stat, solicitând :

- Anularea parțială a prescripției nr25-4/02-1031 din 04.07.2024 și anume capitolul II, cât și anularea răspunsului nr.25-4/02-1285 din 14.08.2024 emise de Inspectoratul Control Financiar de Stat și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a invocat următoarele : Inspectoratul Control Financiar de Stat, în conformitate cu art. 78 alin. (4) lit. b) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25.07.2014, în temeiul Programului activităților de inspectare financiară pentru semestrul I al anului 2024, a efectuat inspectarea financiară tematică la Primăria s. Bîrnova, r-nul Ocnița, privind corectitudinea gestionării patrimoniului și corectitudinea executării bugetului la partea venituri și cheltuieli, pentru perioada de activitate 01.07.2019-31.12.2023, relevînd abateri de la actele normative în vigoare.

În urma controlului, a fost eliberată o Prescripție cu nr. 25-04/02-1031 din 04.07.2024, ce conține cinci capitole și a oferit la fel un termen de 30 zile pentru a întreprinde acțiuni în vederea lichidării iregularităților depistate, cu prezentarea actelor confirmative.

Menționează reclamanta că în capitolul II al Prezentei Prescripții a fost menționat faptul că Primăria s. Bîrnova și Consiliul Local Bîrnova, ignorînd prevederile art. 37 alin. (1) din Legea privind administrația Publică Locală nr. 436-XVI din 28.12.2006, art. 12 alin. (9) din Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr.270 din 23.1.2018, în perioada supusă inspectării, au fost calculate și achitate supraplăți salariale secretarului consiliului local, în contextul neîdeplinirii cerințelor specifice privitor la studiile necesare pentru ocuparea funcției respective, în sumă de 36 000 mii lei, dar la fel s-au solicitat și plățile pentru contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii și primele de asigurare medicală în sumă de 10,3 mii lei.

Primăria nu a fost de acord cu capitolul II din Prescripția menționată supra, și a solicitat printr-o cerere prealabilă înaintată la 30.07.2024 de a fi anulată acest capitol, considerîndu-l unul abuziv și neîntemeiat.

Însă spre regret nici prin răspunsul oferit la cererea prealabilă care a fost recepționat în data de 16.08.2024 cu 25-04/02-1285, nu a fost satisfăcută doleanța reclamantului, lucru ce i-a impus să apeleze la instanța de judecată.

În drept, nivelul de studii necesar pentru ocuparea funcțiilor publice este prevăzut de lege.

Potrivit art. 12 alin. (9) din Legea nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, persoanele care nu au absolvit nivelul necesar de studii pentru ocuparea funcției beneficiază de salariul de bază, prevăzut de prezenta lege pentru aceste funcții, redus cu 5 clase de salarizare succesive.

Potrivit art.27 alin. (2) din Legea nr.158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, pentru ocuparea funcțiilor publice în autoritățile publice sînt necesare studii superioare absolvite cu diplomă de licență sau echivalentă, cu excepția funcțiilor publice de execuție din autoritățile administrației publice locale de nivelul întîi și a funcției de grefier din instanțele judecătorești, în caz pot fi încadrate persoane cu studii medii de specialitate absolvite cu diplomă. Accentuează, că aceste prevederi (în privința funcționarilor publici din APLI) nu au fost modificate din momentul adoptării Legii nr.158/2008.

Studiile medii de specialitate absolvite cu diplomă presupun că persoana, după absolvirea învățămîntului gimnazial sau a învățământului liceal, absolvește un program din cadrul învățămîntului mediu de specialitate (colegiului) cu diplomă de studii medii de specialitate sau diplomă de bacalaureat.

Candidatul la funcția de specialist (perceptor fiscal, inginer cadastral s.a.) în primărie poate deține studii superioare absolvite cu diplomă de licență sau echivalentă, care pot fi în orice domeniu (legea nu prevede studii superioare de specialitate). Însă, totodată, Legea nr.158/2008 prevede o excepție pentru funcțiile publice de execuție din APLI în care, după caz (adică în cazul în care nu sunt candidați cu studii superioare), pot fi încadrate persoane cu studii medii de specialitate (adică pot fi angajate persoane cu studii medii în domeniul specific).

Astfel, persoana angajată în funcția de specialist (perceptor fiscal, inginer cadastral s.a.) în primărie, care deține studii superioare în orice domeniu sau studii medii în domeniul specific, va corespunde cerințelor minime față de funcția publică, respectiv la stabilirea salariului de bază acesta nu va fi redus cu 5 clase de salarizare.

Potrivit art. 13 alin. (5) din Legea contabilității nr.113/2007, contabilul-șef al entității trebuie să aibă studii superioare sau medii de specialitate de profil. Studiile superioare de profil sînt obligatorii numai pentru contabilul-șef al entității de interes public, cum ar fi instituția financiară, un organism de plasament colectiv în valori mobiliare, o societate de asigurări, un fond nestatal de pensii, o societate comercială ale cărei acțiuni se cotează la bursa de valori art.3 din Legea contabilității nr.113/2007).

Candidatul la funcția de execuție de contabil-șef în primărie poate deține studii superioare de profil sau medii de specialitate de profil, respectiv persoana angajată în funcția de contabil-șef în primărie, care deține studii superioare de profil sau medii de specialitate de profil, va corespunde cerințelor minine față de funcția publică, astfel că la stabilirea salariului de bază acesta nu va fi redus cu 5 clase de salarizare.

Potrivit art.37 alin. (1) din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, secretarul consiliului local este și secretar al satului (comunei), orașului (municipiului). Candidatul la funcția de secretar se va selecta pe bază de concurs. Persoana numită, în condițiile prezentei legi, în funcția de secretar trebuie să fie licențiat al unei facultăți (secții) de drept sau de administrație publică. Alin.(2) din art.37 a Legii nr.436/2006 privind administrația publică locală, prevede că prin derogare de la alin.(l), în

cazul în care, după anunțarea repetată a concursului pentru ocuparea funcției vacante de secretar al consiliului local, nu au parvenit solicitări de la persoane cu studiile respective, la concurs poate fi admis un absolvent al unei alte facultăți (secții) sau o persoană care urmează studiile superioare.

Pentru ocuparea funcției de secretar a consiliului local sunt obligatorii studiile superioare (drept sau administrare publică). Numai în cazul în care la concursul repetat nu au fost depuse solicitări de la persoane cu studii superioare în domeniul dreptului sau administrării publice. Se admite angajarea persoanei cu studii superioare în orice alt domeniu sau persoanei care urmează studiile superioare.

Candidatul la funcția de secretar a consiliului local poate deține studii superioare în domeniul dreptului sau administrării publice sau în orice alt domeniu (dacă persoana participă la concursul repetat și nu au fost depuse solicitări de la persoane cu studii superioare în domeniul dreptului sau administrării publice) sau urmează studiile superioare în orice domeniu, este student (dacă persoana participă la concursul repetat și nu au fost depuse solicitări de la persoane cu studii superioare în domeniul dreptului sau administrării publice).

Astfel, persoana angajată în funcția de secretar a consiliului local, care deține studii superioare în domeniul dreptului sau administrării publice sau în orice alt domeniu sau este student la o instituție de învățămînt superior (ultimele 2 categorii cu respectarea condițiilor expuse), va corespunde cerințelor minime față de funcția publică, respectiv la stabilirea salariului de bază acesta nu va fi redus cu 5 clase de salarizare.

La stabilirea salariului de bază a secretarului consiliului local se vor reduce 5 clase de salarizare în următoarele cazuri, în care nu au fost respectate cerințele stabilite în art. 17 din Legea 436/2006: 1) în cazul în care în urma concursului inițial pentru funcția de secretar a consiliului local a fost angajată persoană cu studii superioare în orice alt domeniu decît drept sau admnistrație publică. 2) în cazul în care în urma concursului repetat pentru funcția de secretar a consiliului local a fost angajată persoana cu studii superioare în orice alt domeniu decît drept sau administrare sau un student la o instituție de învățămînt superior, dacă la concurs au fost depuse solicitări de la persoane cu studii superioare în domeniul dreptului sau administrării publice.

În legătură cu aplicarea prevederilor art.12 alin. (9) din Legea nr 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar se impune concretizarea unor aspecte importante:

Potrivit art.73 alin. (3) și (4) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, actul normativ produce efecte doar cît este în vigoare și, de regulă, nu poate fi retroactiv sau ultraactiv; au efect retroactiv doar actele normative prin care se stabilesc sancțiuni mai blînde.

Legea nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar a intrat în vigoare la 1 decembrie 2018.

Astfel, prevederile art.12 alin.(9) din Legea nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, privind reducerea salariului de bază cu 5 clase de salarizare succesive a persoanelor care nu au absolvit nivelul necesar de studii pentru ocuparea funcției, pot fi aplicate numai față de persoanele angajate ulterior datei de 1 decembrie 2018.

Aplicarea retroactivă a prevederilor art.12 alin.(9) din Legea nr.270/2018 este ilegală, iar acțiunea de reducere a salariilor prin scăderea claselor de salarizare pentru angajații aflați în funcții la data de 01.12.2018 poate fi calificată drept muncă forțată, care este interzisă (art. 44 alin. (1) din Constituție). Codul muncii nr.154/2003 în art. 7 alin. (4) prevede, că la munca forțată (obligatorie) se atribuie achitarea parțială a salariului. Potrivit art.71 alin. (3) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, interpretarea este oficială cînd se efectuează prin acte normative de interpretare sau prin acte de aplicare a normelor de drept de către instituțiile abilitate.

Potrivit art.72 alin. (2) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, interpretarea oficială a legilor, altele decât cele menționate la alin. (1) , se realizează exclusiv de către Parlament prin adoptarea legilor de interpretare.

În cadrul inspectării financiare a primăriilor, mai mulți funcționari publici din cadrul Inspectoratului Control Financiar de Stat își permit interpretarea discreționară, îngustări eronată prevederilor legale privind nivelul de studii necesar pentru ocuparea funcțiilor publice în APLI.

Totodată, la aplicarea cadrului legal analizat, funcționari publici din cadrul Inspectoratului se bazează pe circularele Ministerului Finanțelor, care nu au forță juridică, nu sunt obligatorii, ci au un caracter de recomandare. Ministerul Finanțelor a fost sesizat de nenumărate ori în legătură cu încălcările comise de reprezentanții Inspectoratului Control Financiar de Stat din subordinea sa, dar și referitor la modul de aplicare, interpretare a normelor legale privind reducerea salariului de bază cu 5 clase de salarizare succesivă a persoanelor care nu au absolvit nivelul necesar de studii pentru ocuparea funcției, dar se observă că situația nu se schimbă, din contra abuzurile în această privință se perpetuează.

Nu este clar raționamentul autorilor, care a stat la baza reglementărilor din art.12 alin. (9) a Legii nr. 270/2018, privind reducerea salariului de bază cu 5 clase de salarizare succesive a persoanelor care nu au absolvit nivelul necesar de studii pentru ocuparea funcției, din moment ce angajarea persoanelor în sectorul bugetar se face cu respectarea condițiilor prevăzute de lege.

În speță, pentru ocuparea funcțiilor publice în autoritățile publice sunt necesare anumite studii, prevăzute de lege, precum și întrunirea unor cerințe specifice, în lipsa cărora candidații la ocuparea funcțiilor publice nu vor promova concursul, respectiv nici nu vor putea fi angajați în serviciul public.

Dacă funcționarii publici nu au absolvit nivelul necesar de studii pentru ocuparea funcției, dar sunt angajați în serviciul public, aceștia ocupă ilegal funcția publică, respectiv apare întrebarea privind legalitatea angajării, calitatea controlului de legalitate a OT a Cancelariei de Stat a actelor administrative privind angajarea în funcțiile publice și nu mai poate fi pusă problema reducerii salariului de bază cu 5 clase de salarizare, ci urmează a fi solicitată destituirea din funcția publică, cerință care nu ține de competența Inspectoratului Control Financiar de Stat.

În legătură cu cele expuse, pot fi făcute câteva concluzii :

Legislația stabilește următoarele cerințe față de studiile necesare pentru ocuparea funcțiilor publice în APL I (primării), la respectarea cărora funcționarilor publici nu li se va reduce salariul de bază cu 5 clase de salarizare succesive:

Secretar a consiliului local (concurs inițial): candidații au studii superioare în domeniul dreptului sau administrării publice;

Secretar a consiliului local (concurs repetat): candidații au studii superioare în domeniul dreptului sau administrării publice sau în orice alt domeniu (dacă nu au fost depuse solicitări de la persoane cu studii superioare în domeniul dreptului sau administrării publice) sau candidații urmează studiile superioare în orice domeniu (dacă nu au fost depuse solicitări de la persoane cu studii superioare în domeniul dreptului sau administrării publice);

Funcție publică de execuție (contabil-șef): candidații au studii superioare de profil sau medii de specialitate de profil;

Funcție publică de execuție (funcția de specialist/perceptor fiscal, inginer cadastral s.a.): candidații au studii superioare în orice domeniu sau studii medii în domeniul specific.

Constată că primul concurs pentru ocuparea funcției vacante „secretar al consiliului sătesc Bîrnova” a fost anunțat pentru data de 02 iulie 2012, orele 10.00, unde nu s-au înregistrat nici un candidat și prin procesul verbal nr. 2 din 02 iulie 2012 a fost numită cea de-a două etapă de concurs pentru

ocuparea funcției „secretar al consiliului sătesc Bîrnova”, data fiind menționată 10.08.2012, orele 10.00.

Unicul candidat înregistrat la acest concurs repetat a fost Iutiș Igor, care în urma evaluărilor și intervievărilor a acumulat nota de 8,66, și a fost declarat învingător al concursului, și s-a dispus numirea ultimului în funcția de secretar al Consiliului local Bîrnova, r-nul Ocnița.

Art.21 Cod administrativ, consacră principiul legalității, la care se prevede că autoritățile publice trebuie să acționeze în conformitate cu legea și alte acte normative, exercitarea atribuțiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate, autoritățile publice nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor și a libertăților persoanelor decît în cazurile și în condițiile expres stabilite de lege, iar art.22 Cod administrativ, indică că faptele deja cunoscute autorităților publice competente nu necesită a fi probate, pînă la proba contrarie.

În plus, art.28 Cod administrativ, consacră principiul eficienței procedurii administrative, care prevede că procedura administrativă se realizează într-un mod simplu, adecvat, rapid, eficient și corespunzător scopului. Legalitatea și eficiența procedurii administrative este esențială pentru interesul public ce vizează ordinea de drept, garantarea drepturilor și a libertăților persoanelor, precum și satisfacerea necesităților sociale. În același timp, principiul legalității prevede că autoritățile publice nu pot dispune limitarea exercitării drepturilor și a libertăților persoanelor decît în cazurile și în condițiile expres stabilite de lege.

Reține deci, că, în principiu, ingerința în drepturile persoanei în cazurile și condițiile stabilite de lege, este posibilă, însă aceasta trebuie să fie proporțională. Astfel, conform art. 29 alin. (1) - (3) din Codul administrativ, orice măsură întreprinsă de autoritățile publice prin care se afectează drepturile sau libertățile prevăzute de lege trebuie să corespundă principiului proporționalității. O măsură întreprinsă de autoritățile publice este proporțională dacă: a) este potrivită pentru atingerea scopului urmărit în temeiul împuternicirii atribuite prin lege; b) este necesară pentru atingerea scopului; c) este rezonabilă. Măsura întreprinsă de autoritățile publice este una rezonabilă dacă ingerința produsă prin ea nu este disproporțională în raport cu scopul urmărit.

Subliniază că, principiul proporționalității este un element esențial al normei constituționale - Republica Moldova este un stat de drept (art. 1 din Constituția RM). Principiul proporționalității se referă la faptul că măsurile prin care se efectuează o ingerință în drepturile persoanei ar trebui folosite cu atenție și numai atunci când este cu adevărat urgent. Prin urmare, puterea publică nu ar trebui să intervină în drepturi mai mult decât este necesar.

Din aceste motiv, principiul proporționalității este adesea denumit „interdicția excesului”. În substanță, principiul proporționalității este un „mijloc de cântărire” atunci când autoritatea publică intervine prin activitatea administrativă în drepturile persoanei. Reține că, testul de proporționalitate se realizează pe verticală și cuprinde anumite elemente. Potrivit algoritmului de verificare a proporționalității, testul eșuează și actul administrativ individual este ilegal, dacă cel puțin lipsește un element.

În așa fel, o măsură oficială întreprinsă de autoritățile publice și este proporțională dacă: - are un scop legitim; - este potrivită; - necesară; - rezonabilă. Din acest punct de vedere al respingerii solicitării reclamantului de către pîrît contravine art. art. 21 alin. (3) și 29 din Codul administrativ. O măsură oficială este întotdeauna potrivită dacă ajută la promovarea obiectivului dorit Astfel, dacă este sau nu potrivită cu scopul legitim măsura de respingere a cererii reclamantului de către pârât, nu poate fi apreciată din lipsă de elemente de fapt ce urmau au fi acumulate conform art. art. 22, 85 alin. (3) și 87 din Codul administrativ, dar și din lipsa scopului legitim, care nu numai că nu este enunțat, dar nici motivat, circumstanță care denotă încălcarea prevederilor art. 31 și art. 118 alin. (1) - (3) din Codul administrativ.

Subliniază că, elementul de necesitate a măsurii este eșuat, dacă există mijloace mai îngăduitoare și de adecvată egalitate pentru atingerea obiectivului legal. Astfel, din lipsa scopului legal, nemotivarea actului administrativ defavorabil și din lipsa cercetării stării de fapt, nu poate fi apreciat în general elementul necesității.

Astfel, din lipsa scopului legal, nemotivarea actului administrativ defavorabil și din lipsa cercetării stării de fapt este imposibil de pus în balanță argumentele pro și contra, avantajele în raport cu ingerința în drepturile reclamantului. Mai mult, pârâtul nu a prezentat nici o probă în conformitate cu prevederile art. 220 alin. (1) și 93 alin. (1) - (2) din Codul administrativ prin care ar proba rezonabilitatea măsurii oficiale cu scopul legitim urmărit.

În același timp, art.34 Cod administrativ, stabilește unul din principiile procedurii administrative și anume principiul cooperării, care prevede că autoritățile publice au obligația să contribuie și să colaboreze în vederea realizării competențelor ce le revin potrivit legii, același principiu este consacrat și în art.4 alin.(1) lit.e) al Legii 98/04.05.2012 privind administrația publică centrală de specialitate, care prevede că administrația publică centrală de specialitate își desfășoară activitatea respectând principiul colaborării interinstituționale. Astfel, simplul dezacord al Inspectoratului Control Financiar de Stat (autoritate administrativă centrală din subordinea Guvernului) cu argumentele și prevederile legale enunțate în cererea prealabilă este contrar principiului legalității și cooperării, și drept consecință nu are nimic altceva decît încălcarea abuzivă și arbitrară a drepturilor reclamantului.

Acțiunile Inspectoratului Control Financiar de Stat sunt contrare principiilor respectării demnității umane și statului de drept, și îl privează pe reclamant în mod nejustificat de drepturile fundamentale garantate de Constituția Republicii Moldova și alte acte normative.

Cu referire la pretenția reclamantului privind încasarea din contul pîrîtului a cheltuielilor de judecată, menționează că în conformitate cu art. 195 din Codul administrativ și art. 96 alin. (1) și (11) din Codul de Procedură Civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menționate la alin.(l) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

În situația existentă, reclamantul este impus de ași apăra drepturile sale prin intermediul instanței de judecată. Actualmente este o situație neplăcută la mijloc, care se cere soluționată. Potrivit art. 19 alin. (2) Cod Civil, Se consideră prejudiciu patrimonial cheltuielile pe care persoana lezată le-a suportat sau urmează să le suporte la restabilirea dreptului sau interesului recunoscut de lege încălcat, distrugerea sau deteriorarea bunurilor sale (daună reală), precum și profitul ratat ca urmare a încălcării dreptului sau interesului recunoscut de lege (profit ratat). (3) Se consideră prejudiciu nepatrimonial (prejudiciu moral) suferințele fizice și psihice, precum și diminuarea calității vieții. În cazul vătămării sănătății, prejudiciul nepatrimonial cuprinde, de asemenea, pierderea sau diminuarea unei capacități a corpului uman (prejudiciu biologic).

În speța dată, invocă reclamantul că are de suferit careva cheltuieli materiale pentru ași demonstra corectitudinea activității sale, cît și poziția sa față de capitolul II din prescripția vizată, eliberată de Inspectoratului Control Financiar de Stat la data de 30.07.2024.

Astfel, reclamantul solicită respectuos încasarea cheltuielilor pentru asistență juridică și taxa de stat de la pârât.

Pîrîtul, Inspectoratul Control Financiar de Stat, la 29.04.2025, prin intermediul cancelariei Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) a înaintat referința, prin care a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată (f.d.54-60).

În ședința de judecată, reprezentantul reclamantului Primăria s.Bîrnova, r-nul Ocnița, -primarul Valeriu Scutelnic și avocatul Irina Raducan, a solicitat admiterea integrală a acțiunii pe motivele de fapt și de drept indicate în cererea de chemare în judecată.

Reprezentantul pârâtului, Inspectoratul Control Financiar de Stat - Viorel Cebotari, a solicitat respingerea acțiunii ca fiind neîntemeiată, pe motivele de fapt și de drept indicate în referință.

Examinînd cererea de chemare în judecată, audiind explicaţiile părţilor, cercetînd probele anexate la dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, studiind normele legii aplicabile, instanţa de judecată conchide că acţiunea reclamantului urmează a fi respinsă, din următoarele considerente.

Conform art. 2 alin. (1) și (2) Cod Administrativ, prevederile prezentului cod determină statutul juridic al participanţilor la raporturile administrative, atribuţiile autorităţilor publice administrative şi ale instanţelor de judecată competente pentru examinarea litigiilor de contencios administrativ, drepturile şi obligaţiile participanţilor în procedura administrativă şi cea de contencios administrativ. Anumite aspecte ce ţin de activitatea administrativă privind domenii specifice de activitate pot fi reglementate prin norme legislative speciale derogatorii de la prevederile prezentului cod numai dacă această reglementare este absolut necesară şi nu contravine principiilor prezentului cod.

Conform art. 20 Cod Administrativ, Dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acţiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanţele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Conform art. 21 Cod Administrativ, (1) Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să acţioneze în conformitate cu legea şi alte acte normative. (2) Exercitarea atribuţiilor legale nu poate fi contrară scopului pentru care acestea au fost reglementate.

Conform art. 22 Cod Administrativ, (1) Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul şi volumul cercetărilor şi nu sînt legate nici de expunerile participanţilor, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Conform art. 23 Cod Administrativ, (1) Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente acţionează respectînd principiul egalităţii şi nediscriminării. (3) Atît în cadrul procedurii administrative, cît şi în cadrul procedurii de contencios administrativ sau ca rezultat al acestora, nicio persoană nu poate beneficia de privilegii, nu poate fi dezavantajată, lipsită de drepturi sau scutită de obligaţii pe motiv de rasă, origini familiale, sex, limbă, cetăţenie, apartenenţă etnică, religie, convingeri politice sau ideologice, educaţie, situaţie economică, condiţie socială.

Conform art. 24 Cod Administrativ, (1) Participanţii la procedura administrativă şi procedura de contencios administrativ trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi îndeplinească obligaţiile cu bună-credinţă, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanţi.

Conform art. 25 Cod Administrativ, Autorităţile publice şi instanţele de judecată competente trebuie să îşi exercite atribuţiile legale în mod imparţial, indiferent de propriile convingeri sau interesele persoanelor care le reprezintă.

Conform art. 36 Cod Administrativ, (1) Instanţa de judecată competentă să soluţioneze acţiunile în contencios administrativ este obligată să respecte principiul supremaţiei dreptului, în conformitate cu care demnitatea omului, drepturile şi libertăţile lui sînt considerate valori supreme şi sînt garantate de stat. (2) Instanţele de judecată competente aplică principiul supremaţiei dreptului cu luarea în considerare a jurisprudenţei Curţii Europene pentru Drepturile Omului.

Conform art. 39 Cod Administrativ, (1) Controlul judecătoresc al activităţii administrative este garantat şi nu poate fi îngrădit.

Conform art. 189 Cod Administrativ, (1) Orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorităţi publice poate înainta o acţiune în contencios administrativ.

Conform art. 194 Cod Administrativ, (1) În procedura în prima instanţă, în procedura de apel şi în procedura de examinare a recursurilor împotriva încheierilor judecătoreşti se soluţionează din oficiu probleme de fapt şi de drept.

Conform art. 206 Cod Administrativ, (1) O acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare); b) obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare); c) impunerea la acţiune, la tolerare a acţiunii sau la inacţiune (acţiune în realizare); d) constatarea existenţei sau inexistenţei unui raport juridic ori nulităţii unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acţiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acţiune de control normativ).

Conform art. 219 Cod Administrativ, (1) Instanţa de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declaraţiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanţi.

În privința admisibilității acțiunii în contenciosul administrativ instanța de judecată reține următoarele.

Conform art. 17 Cod Administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Conform art. 206 al Codului administrativ, (1) O acţiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acţiune în contestare); b) obligarea autorităţii publice să emită un act administrativ individual (acţiune în obligare); c) impunerea la acţiune, la tolerare a acţiunii sau la inacţiune (acţiune în realizare); d) constatarea existenţei sau inexistenţei unui raport juridic ori nulităţii unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acţiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acţiune de control normativ). (2) Acţiunea în constatare prezumă existenţa unui interes îndreptăţit pentru constatarea solicitată. Acţiunea în constatare nu poate fi înaintată dacă reclamantul îşi poate sau şi-ar putea revendica drepturile printr-o altă acţiune prevăzută la alin.(1), cu excepţia situaţiei cînd se urmăreşte constatarea nulităţii unui act administrativ individual sau normativ.

Potrivit prevederilor art.208 alin.(1) al Codului administrativ, în cazurile prevăzute de Lege, pînă la înaintarea acțiunii în contencios administrativ, se va respecta procedura prealabilă.

În conformitate cu art.209 al Codului administrativ, acţiunea în contestare şi acţiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluţionarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art.165 alin.(1) referitoare la

nesoluţionarea în termen se aplică corespunzător. Dacă informaţia cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conţine în actul administrativ individual sau în decizia cu privire la cererea prealabilă ori este indicată incorect, înaintarea acţiunii în contencios administrativ se admite în termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ sau a deciziei cu privire la cererea prealabilă. Pentru acţiunea în realizare, acţiunea în constatare şi acţiunea de control normativ nu există termen de înaintare a acţiunii în contencios administrativ.

Astfel, la 30 iulie 2024, Primăria s.Bîrnova, r-nul Ocnița s-a adresat Inspectoratului Control Financiar de Stat cu cerere prealabilă prin care a solicitat anularea capitolului II din prescripția nr.25-04/02-1031 din 04.07.2024 (f.d.20).

Prin răspunsul Inspectoratului Control Financiar de Stat nr.25-04/02-1285 din 14.08.2024, cererea prealabilă a reclamantei a fost respinsă ca neîntemeiată (f.d.21-23).

Nefiind de acord cu prescripția Inspectoratului Control Financiar de Stat nr. .25-04/02-1031 din 04.07.2024 în partea pct.II și decizia adoptată în procedură prealabilă, nr. 25-04/02-1285 din 14.08.2024, la 13.09.2024, reclamantul Primăria s.Bîrnova, r-nul Ocnița s-a adresat în instanță cu prezenta acțiune împotriva Inspectoratului Control Financiar de Stat privind contestarea actului administrativ defavorabil, parțial, în termenul prevăzut de art. 209 Cod Administrativ.

Verificând acțiunile întreprinse de reclamant în promovarea drepturilor și intereselor sale legitime, în corelare cu cadrul legal abordat supra, instanța de judecată constată cu certitudine că aceasta a respectat rigorile de admisibilitate a prezentei acțiuni, în special a urmat conduita prescrisă de lege în vederea tranșării pe cale extrajudiciară a litigiului iscat și s-a încadrat în termenul legal.

Prin urmare, instanța consideră că motive de inadmisibilitate în conformitate cu prevederile art. 207 alin. (2) Cod Administrativ, nu se regăsesc.

În privința temeiniciei acțiunii în contenciosul administrativ instanța de judecată reține următoarele.

Conform raportului privind rezultatele inspectării financiare tematică la Primăria s.Bîrnova, r-nul Ocnița din 18.06.2024, Inspectoratul Control Financiar de Stat a efectuat inspectarea financiară tematică privind corectitudinea gestionării patrimoniului și corectitudinea executării bugetului la partea de venituri și cheltuieli la Primăria satului Bîrnova, r-nul Ocnița, pentru perioada de activitate 01.07.2019-31.12.2023, în baza autorizației nr.300 din 30.05.2024, eliberată de către Inspectoratul Control Financiar de Stat din subordinea Ministerului Finanțelor, în temeiul Programului activităților de inspectare financiară pentru semestrul I anului 2024, iar la pct.7 din raport, s-a constatat : cu derogare de la art.12 alin.(9) din Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr.270 din 23.11.2018 la secretarul consiliului local Bîrnova, dl Iutiș Igor, s-a stabilit salariul de bază în lipsa diplomei de studii (f.103-110 din dosarul administrativ).

Concomitent, se denotă că, prin prescripția nr.25-04/02-1031 din 04.07.2024, emisă de Inspectoratul Control Financiar de Stat în privința Primăriei s.Bîrnova, în conformitate cu art. 78 alin. (4) lit. b) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25.07.2014, în temeiul Programului activităților de inspectare financiară pentru semestrul I al anului 2024, a efectuat inspectarea financiară tematică la Primăria s.Bîrnova, r-nul Ocnița (în continuare Primăria), privind corectitudinea gestionării patrimoniului și corectitudinea executării bugetului la partea de venituri și cheltuieli, pentru perioada de activitate 01.01.2019-31.12.2023, relevând abateri de la actele normative în vigoare, după cum urmează: ... II. Au fost stabilite cheltuieli neîntemeiate în sumă de 46,3 mii lei. Ignorând prevederile 37 alin.(1) din Legea privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006, art. 12 alin. (9) din

Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr.270 din 23.11.2018, în perioada supusă inspectării, au fost calculate și achitate supraplăți salariate secretarului consiliului local, în contextul neîndepliniri cerințelor specifice privitor la studiile necesare pentru ocuparea funcției- respective, în suma de 36,0 mii lei. De subliniat că, la plățile salariate calculate și achitate neîntemeiat în sumă de 36,0 mii lei, Primăria a suportat cheltuieli suplimentare pentru contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă totală de 10,3 mii lei.

Reieșind din cele expuse, în temeiul art. 10 alin. (1), 11 alin. (1), 18, 53, 54, 92, 119, 120, 124 și 132 alin. (1) din Codul administrativ nr. 116 din 19.07.2018 și pct. 11 subpct. 10) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Inspectoratului Control Financiar de Stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 938 din 29.11.2023, s-a cerut : IV. Întreprinderea acțiunilor de rigoare în vederea recuperării: - plăților salariale în sumă de 36,0 mii lei, cu întreprinderea măsurilor necesare privind corectarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă totală de 10,3 mii lei, aferente plăților salariale calculate neîntemeiat (f.d.17-18).

Așadar, instanța reiterează că, la data de 30.07.2024, reclamantul s-a adresat cu cerere prealabilă la Inspectoratul Control Financiar de Stat, prin care a solicitat : anularea parțială a Prescripției nr.25-04/02-1031 din 04.07.2024 privind constatarea și lichidarea iregularităților constatate în rezultatul inspectării financiare tematice efectuate la Primăria s.Bîrnova, r-nul Ocnița, în partea pct.II din prescripție și anume cu privire la calcularea și achitarea supraplăților salariale secretarului consiliului local, în contextul neîndepliniri cerințelor specifice privitor la studiile necesare pentru ocuparea funcției- respective, în suma de 36,0 mii lei (f.d.20).

Prin răspunsul Inspectoratului Control Financiar de Stat nr.25-04/02-1285 din 14.08.2024, s-a relatat reclamantului că în lipsa trimiterii la actul normativ, a normei materiale sau procedurale care ar fi fost încălcate de către Inspectorat la emiterea actului (prescripției), neprezentarea documentelor suplimentare și concludente care ar combate cele constatate de către organul de inspectare, în cadrul inspectării efectuate, necalificarea temeiului concret pentru care s-a înaintat cererea prealabilă, în temeiul art. 167 alin. (2) din Codul administrativ, a fost respinsă cererea prealabilă ca neîntemeiată (f. d.21-23).

Instanța reține ca pertinente prezentei cauze sunt stipulările art.77 alin.(1) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181 din 25 iulie 2014 (în redacția Legii la momentul emiterii actului contestat), Activităţile efectuate în cadrul procesului bugetar şi operaţiunile legate de gestionarea finanţelor publice de către autorităţile/instituţiile bugetare sînt obiect al controlului financiar public intern.

Art.78 alin.(1)-(2) al Legii citate (în redacția la momentul emiterii actului contestat), statuează că, Inspectarea financiară se efectuează de către autoritatea administrativă responsabilă din subordinea Ministerului Finanţelor, în baza regulamentului aprobat de către Guvern. În cadrul inspectării financiare se verifică activitatea economico-financiară, inclusiv prin investigări operative şi analize documentare efectuate în baza informaţiilor privind eventuale încălcări ale legislaţiei sau fraude în gestionarea şi utilizarea resurselor bugetare, în administrarea patrimoniului public, raportarea datoriei sectorului public, în calcularea profitului net al întreprinderilor de stat/municipale şi al societăţilor comerciale cu cota de participare a statului, precum şi a dividendelor şi a defalcărilor la buget ale unei părţi a profitului net al acestora.

Potrivit pct.4 din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Inspectoratului Control Financiar de Stat, Anexa nr. 1 la Hotărârea Guvernului nr.938 din 29.11.2023, Misiunea Inspectoratului constă în asigurarea eficienţei finanţelor publice prin exercitarea, conform principiilor fundamentale, a supravegherii şi a controlului bugetar asupra proceselor de gestionare a resurselor bugetului public

naţional şi patrimoniului public, exercitarea funcţiei de controlor naţional al fondurilor europene, precum şi asistare şi cooperare în scopul protejării intereselor financiare ale Uniunii Europene împotriva fraudei şi a altor abateri.

În conformitate cu pct. 6 din același Regulament, în vederea realizării misiunii sale, Inspectoratul exercită următoarele funcţii: 1) supravegherea bugetară asupra procesului de planificare, gestionare şi executare a mijloacelor bugetului public naţional ale autorităţilor/instituţiilor bugetare, în vederea eficientizării utilizării resurselor bugetare; 2) inspectarea financiară a operaţiunilor şi tranzacţiilor economico-financiare privind gestionarea şi utilizarea mijloacelor financiare publice şi a patrimoniului public, precum şi utilizarea surselor financiare obţinute din bugetul public naţional, în vederea stabilirii corespunderii acestora cu prevederile actelor normative; 3) exercitarea funcţiei de coordonare antifraudă; 4) exercitarea funcţiei de controlor naţional al fondurilor europene.

Pct.11 din Regulament prevede: În scopul realizării misiunii şi exercitării funcţiilor sale, Inspectoratul exercită următoarele atribuţii:

1) evaluează modul de implementare a politicilor publice finanţate din resursele bugetare;

2) realizează supravegherea proceselor de executare a cheltuielilor publice, inclusiv din perspectiva îndeplinirii indicatorilor de performanţă, stabilite la etapa de planificare bugetară;

3) promovează, prin diverse mijloace, gestionarea raţională a resurselor financiare publice;

4) elaborează, în baza analizei şi aprecierii gradului de risc, programul activităţilor de inspectare financiară, care se coordonează şi se aprobă de către ministrul finanţelor;

5) emite autorizaţii privind iniţierea inspectărilor financiare, care se consideră acte preparatorii la activitatea administrativă iniţiată;

6) efectuează inspectări financiare tematice privind gestionarea şi utilizarea mijloacelor financiare publice şi a patrimoniului public, raportarea datoriei sectorului public de către entităţile implicate, privind corectitudinea calculării profitului net al întreprinderilor de stat/municipale şi al societăţilor comerciale cu capital public de cel puţin 25 la sută, precum şi a dividendelor şi a defalcărilor la buget a unei părţi a profitului net al acestora;

7) efectuează inspectări financiare tematice la alte entităţi, indiferent de forma de proprietate şi genul de activitate, care au realizat raporturi economico-financiare privind entităţile supuse inspectării, precum şi la antreprenori şi subantreprenori care au prestat servicii/lucrări şi/sau au livrat mărfuri pentru acestea;

8) efectuează inspectări financiare tematice privind corectitudinea utilizării fondurilor externe, a mijloacelor recreditate din împrumuturile de stat interne şi/sau externe, a împrumuturilor interne şi externe acordate sub garanţia statului, a granturilor şi donaţiilor oferite de donatorii interni şi externi, precum şi a stabilirii creanţelor bugetare rezultate din utilizarea neregulamentară a acestor fonduri, inclusiv la solicitarea autorităţilor cu competenţe în gestionarea fondurilor respective;

9) înaintează conducerii entităţilor inspectate recomandări pertinente menite să elimine iregularităţile constatate;

10) înaintează prescripţii executorii în baza rapoartelor de inspectare financiară, care obligă entitatea inspectată să lichideze iregularităţile constatate şi să informeze Inspectoratul;

11) aplică sancţiuni pecuniare în cazul iregularităţilor stabilite în cadrul inspectărilor financiare, conform prevederilor cadrului normativ;

12) colaborează cu organele de drept pentru a obţine sprijin în exercitarea atribuţiilor ce îi revin, transmite organelor de drept materialele inspectărilor în cazul depistării iregularităţilor ce ţin de competenţa organelor de drept;

13) elaborează semestrial materiale-sinteză pentru conducerea ministerului finanţelor privind rezultatele activităţilor de supraveghere bugetară şi inspectare financiară desfăşurate;

14) elaborează regulamente, codul de conduită al funcţionarilor publici şi al personalului angajat, instrucţiuni, standarde şi norme metodologice ce stabilesc proceduri privind activitatea de supraveghere bugetară şi inspectare financiară, perioada supusă supravegherii bugetare şi inspectării financiare, termenele de întocmire a raportului privind rezultatele supravegherii bugetare şi inspectării financiare, termenul şi modalitatea de informare a entităţii supuse supravegherii bugetare şi inspectării, care se aprobă de ministrul finanţelor;

15) elaborează, la solicitare, raportări către conducerea Ministerului Finanţelor referitoare la măsuri ce se impun, soluţii şi recomandări, obţinute ca urmare a analizei constatărilor şi iregularităţilor tipice stabilite în cadrul activităţilor de supraveghere bugetară şi inspectare financiară;

16) elaborează ca rezultat al activităţii sale şi remite conducerii Ministerului Finanţelor propuneri de perfecţionare a cadrului normativ aferent;

17) asistă Oficiul European de Luptă Antifraudă (în continuare – OLAF) la efectuarea controalelor şi a inspecţiilor la faţa locului efectuate în scopul protejării intereselor financiare ale Uniunii Europene împotriva fraudei şi a altor abateri;

18) asistă cooperarea dintre autorităţile naţionale, autorităţile de urmărire penală şi OLAF;

19) asigură schimbul de informaţii privind neregulile şi cazurile suspectate de fraudă cu autorităţile naţionale şi OLAF;

20) diseminează informaţiile privind rezultatele controalelor cu părţile interesate;

21) identifică posibilele puncte slabe ale sistemelor naţionale de control al fondurilor Uniunii Europene şi propune măsuri de remediere adecvate;

22) întocmeşte informări, sinteze, studii, analize şi documentări la solicitarea conducerii Ministerului Finanţelor;

23) exercită alte atribuţii în conformitate cu prevederile cadrului normativ.

Rezultând din actele cauzei, se constată cu certitudine că, Inspectoratul Control Financiar de Stat a efectuat, conform competenței, inspectarea financiară tematică privind corectitudinea gestionării patrimoniului și corectitudinea executării bugetului la partea de venituri și cheltuieli la Primăria satului Bîrnova, r-nul Ocnița.

Astfel, în urma controlului efectuat, a fost emisă prescripția nr.25-04/02-1031 la 04.07.2024, de către Inspectoratul Control Financiar de Stat, potrivit căreia s-a constatat la pct.II că: ... II. Au fost stabilite cheltuieli neîntemeiate în sumă de 46,3 mii lei. Ignorând prevederile 37 alin.(1) din Legea privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006, art. 12 alin. (9) din Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr.270 din 23.11.2018, în perioada supusă inspectării, au fost calculate și achitate supraplăți salariate secretarului consiliului local, în contextul neîndepliniri cerințelor specifice privitor la studiile necesare pentru ocuparea funcției- respective, în suma de 36,0 mii lei. La plățile salariate calculate și achitate neîntemeiat în sumă de 36,0 mii lei, Primăria a suportat cheltuieli suplimentare pentru contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă totală de 10,3 mii lei.

Reieșind din cele expuse, în temeiul art. 10 alin. (1), 11 alin. (1), 18, 53, 54, 92, 119, 120, 124 și 132 alin. (1) din Codul administrativ nr. 116 din 19.07.2018 și pct. 11 subpct. 10) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea Inspectoratului Control Financiar de Stat, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 938 din 29.11.2023, s-a cerut:

I. Examinarea rezultatelor inspectării financiare la ședința Consiliului sătesc Bîrnova, cu aprobarea planului de măsuri în scopul înlăturării încălcărilor menționate în raportul inspectării și neadmiterii acestora pe viitor.

II- Respectarea cu strictețe și asigurarea studierii (de către angajații implicați în managementul financiar) actelor normative indicate în raportul inspectării financiare.

III. Informarea persoanelor vizate în raportul inspectării financiare despre iregularitățile constatate.

IV. întreprinderea acțiunilor de rigoare în vederea recuperării:

- prejudiciului în sumă de 124,9 mii lei;

- plăților salariale în sumă de 36,0 mii lei, cu întreprinderea măsurilor necesare privind corectarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă totală de 10,3 mii lei, aferente plăților salariale calculate neîntemeiat.

IV. Întreprinderea acțiunilor de rigoare în vederea recuperării: - plăților salariale în sumă de 36,0 mii lei, cu întreprinderea măsurilor necesare privind corectarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă totală de 10,3 mii lei, aferente plăților salariale calculate neîntemeiat.

V. Asigurarea eficienței achizițiilor publice și desfășurarea procedurilor aferente în strictă conformitate cu prevederile legale în vigoare, stabilirea atribuțiilor fiecărui membru al grupului de lucru.

VI. Întru consolidarea răspunderii manageriale, pe baza principiilor bunei guvernări, de respectat prevederile Legii privind controlul financiar public intern nr. 229 din 23.09.2010, prin implementarea controlului intern managerial și a Standardelor naționale de control intern în sectorul public, aprobate prin Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 189 din 05.11.2015, ce ar asigura gestionarea conformă a patrimoniului și finanțelor publice.

Potrivit prevederilor art. 139 alin. (1) și 171 alin. (4) din Codul administrativ nr. 116 din 19.07.2018, prezenta Prescripție este executorie din momentul comunicării...(f.d.17-18).

Așadar, instanța relevă că potrivit prescripției nr.25-04/02-1031 din 04.07.2024 emisă de Inspectoratul Control Financiar de Stat, în rezultatul inspectării financiare tematice efectuate la Primăria s.Bîrnova, r-nul Ocnița s-au depistat mai multe abateri de la actele normative în vigoare, instanța însă se va expune doar în privința abaterilor contestate de reclamant.

Astfel cu privire la constatarea - supraplăți salariale angajaților care n-au nivelul necesar de studii pentru ocuparea funcțiilor respective în sumă de 36,0 mii, se reține că potrivit procesului-verbal nr.7 al Comisiei de concurs pentru ocuparea funcției vacante „secretar al consiliului sătesc Bîrnova” din 10 august 2012, în baza rezultatelor Generale 8,66 s-a anunțat învingător al concursului la funcția de secretar al Consiliului local Bîrnova, dl Iutiș Igor (f.d.34).

În context, prin decizia Consiliului sătesc Bîrnova nr.5/1 din 15.08.2012, a decis numirea în funcție de secretar al Consiliului local Bîrnova, dl Iutiș Igor învingătorul concursului la funcția de secretar al Consiliului local Bîrnova (f.d.35).

Potrivit diplomei de licență nr.*****, eliberată la 08.07.2009 de către Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți, dl Iutiș Igor, deține studii superioare în psihologie (f.d.43).

Potrivit diplomei de master nr.*****, eliberată la 01.07.2011 de către Academia de Studii Economice, dl Iutiș Igor, deține studii superioare de master cu specializarea: Managementul resurselor umane (f.d.43).

Potrivit art.37 din Legea privind administrația publică locală nr. 436 din 28.12.2006, (în vigoare la momentul angajării secretarului Consiliului local), (1) Secretarul consiliului local este şi secretar al satului (comunei), oraşului (municipiului). Candidatul la funcţia de secretar se va selecta pe bază de concurs.

Persoana numită, în condiţiile prezentei legi, în funcţia de secretar trebuie să fie licenţiat al unei facultăţi (secţii) de drept sau de administraţie publică. (2) Prin derogare de la alin.(1), în cazul în care, după anunţarea repetată a concursului pentru ocuparea funcţiei vacante de secretar al consiliului local, nu au parvenit solicitări de la persoane cu studiile respective, la concurs poate fi admis un absolvent al unei alte facultăţi (secţii) sau o persoană care urmează studiile superioare.

La 23.11.2018 a fost adoptată Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr.270, publicată în Monitorul Oficial la 30.11.2018, în vigoare de la 1 decembrie 2018, iar potrivit art.1 din Legea menționată, prezenta lege are ca obiect de reglementare stabilirea unui sistem unitar de salarizare în sectorul bugetar şi reprezintă un cadru general ce cuprinde principiile, regulile şi procedurile de stabilire a drepturilor salariale în raport cu ierarhia funcţiilor din sectorul bugetar. Scopul prezentei legi constă în asigurarea unui sistem de salarizare a personalului din sectorul bugetar transparent, echitabil, atractiv, simplu de gestionat, capabil să reflecte şi să remunereze performanţa, în cadrul căruia salariul de bază să reprezinte principalul element al remuneraţiei personalului. Modul şi condiţiile de salarizare a personalului din sectorul bugetar ţin în exclusivitate de prezenta lege şi nu pot fi obiectul de reglementare a altor acte normative, cu excepţia celor ce rezultă din legea respectivă.

În conformitate cu art.12 alin.(9) din Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr.270, persoanele care nu au absolvit nivelul necesar de studii pentru ocuparea funcţiei beneficiază de salariul de bază, prevăzut de prezenta lege pentru aceste funcţii, redus cu 5 clase de salarizare succesive.

Reieșind din normele legale, instanța reține că legea expres prevede că persoanele care nu au absolvit nivelul necesar de studii pentru ocuparea funcţiei beneficiază de salariul de bază, prevăzut de prezenta lege pentru aceste funcţii, ***redus cu 5 clase de salarizare succesive***.

În acest context, instanța va respinge ca neîntemeiat argumentul reclamantului precum că în privința secretarului Consiliului s.Bîrnova, r-nul Ocnița, Iutiș Igor nu-i sunt aplicabile prevederile art.12 alin.(9) din Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr.270, dat diind faptul că ultimul a fost numit în funcția de secretar înaintea adoptării Legii nr.270 din 23.11.2018, or prin Legea menționată, legiuitorul a stabilit ca obiect de reglementare stabilirea unui sistem unitar de salarizare în sectorul bugetar și reprezintă un cadru general ce cuprinde principiile, regulile și procedurile de stabilire a drepturilor salariale în raport cu ierarhia funcțiilor din sectorul bugetar.

Totodată, instanța învederează că prin Legea privind administraţia publică locală nr. 436 din 28.12.2006, legiuitorul nu a interzis ocuparea funcției de către persoana care nu deține studii în drept sau de administrație publică, dar oferă alternativă ca funcția în cauză să fie ocupată și de alte persoane care dețin studii superioare a unei alte facultăți, numai că în cazul dat survine aplicarea prevederilor art.12 alin.(9) din Legea privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar nr.270, care persoanelor fără studiile necesare pentru ocuparea funcției în cauză, urmează a fi reduse 5 clase de salarizare succesive.

Alegațiile părții reclamante referitoare la faptul că actul contestat în această parte este ilegal, sunt apreciate critic de către instanța de judecată. Or, Legea nr.270/2018 care răspunde criteriilor de claritate, admisibilitate și previzibilitate, instituie metodologii obligatorii pentru calcularea salariilor și a altor plăți pentru retribuirea muncii, norme care sunt imperative.

Respectiv, dat fiind faptul calculării și achitării plăților salariale neîntemeiat, rezultă cu certitudine suportarea cheltuielilor suplimentare de către Primăria s.Bîrnova pentru contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii și primele de asigurare obligatorie de asistență medicală.

Conform art.137 al Codului administrativ, în exercitarea dreptului discreționar atribuit, autoritățile publice trebuie să acționeze cu bună-credință în limitele legal stabilite şi cu respectarea scopului pentru care le-a fost atribuit dreptul. Dacă autoritatea publică poate decide discreționar şi doar una din mai multe

consecințe juridice este legală, atunci dreptul discreționar al autorității publice se reduce la alegerea consecinței juridice/soluției legale. Stările de fapt identice în esență se tratează identic. O tratare neidentică a două stări de fapt identice se admite numai dacă există un motiv obiectiv. Dacă într-un caz autoritatea publică şi-a exercitat dreptul discreționar într-un anumit mod, atunci în cazuri similare ea este obligată să își exercite dreptul discreționar în acelaşi mod. Această regulă nu se aplică dacă autoritatea publică intenționează să își schimbe în viitor practica de exercitare a dreptului discreționar în cazuri similare.

Prin prisma normei legale pre citate, instanța de judecată subliniază că, în esență dreptul discreționar al autorității publice permite acesteia să răspundă flexibil la diferite probleme. În acest fel, autoritatea publică poate lua decizii individuale în cadrul unui caz examinat, făcând astfel posibilă realizarea unui echilibru între obiectivul legal abstract şi circumstanțele reale a unei situații concrete. În special, discreția oferă un loc pentru un test de rapiditate şi echitate. La discreția autorității, trebuie să fie determinată o consecință legală din mai multe măsuri posibile, permise în fiecare caz. La caz, în circumstanțele speței, având în vedere încălcările admise de către reclamant, legiuitorul nu acordă pârâtului dreptul de a alege o soluție sau altă, impunând în mod obligatoriu, întreprinderea măsurile în vederea înlăturării încălcărilor depistate, așa cum și a procedat autoritatea publică pârâtă la emiterea prescripției nr.25-04/02-1031 din 04.07.2024.

Potrivit art.225 alin.(2) Cod administrativ, verificarea exercitării de către autoritatea publică a dreptului discreționar se limitează la faptul dacă autoritatea publică: a) și-a exercitat dreptul discreționar; b) a luat în considerare toate faptele relevante; c) a respectat limitele legale ale dreptului discreționar; d) și-a exercitat dreptul discreționar conform scopului acordat prin lege.

Prin prisma prevederilor Codului administrativ, instanțele de judecată nu doar verifică legalitatea unui act administrativ, ci realizează verificarea exercitării de către autoritatea publică a întregii activități, a dreptului discreționar. Prin dreptul discreționar al autorității publice se subînțelege puterea de care dispune autoritatea publică, în baza legii, să hotărască fie necesitatea actului însuși, fie cuprinsul lui, fie momentul adoptării lui, în funcție de interesul general pe care trebuie să-l satisfacă continuu și permanent serviciul public.

Raportând normele legale pre citate la circumstanțele faptice stabilite, instanța judecătorească a ajuns la concluzia că, la emiterea actului contestat de către reclamant, autoritatea publică şi-a exercitat dreptul discreționar, luând în considerare toate faptele relevante, respectând limitele legale ale dreptului discreționar și acționând conform scopului acordat prin lege.

Temeiurile invocate de către reclamant întru anularea actului administrativ contestat în parte, nu ating nivelul minim pentru a fi considerate de către instanța de judecată ca temeiuri suficiente pentru anularea actului contestat. Or, simplul dezacord al reclamantului cu decizia emisă nu constituie un motiv suficient pentru anularea actului administrativ contestat.

În acest context, instanța judecătorească subliniază că, pentru a fi anulat un act administrativ, reclamantul exercitând dreptul său la acțiune, urmează nu doar la general să-și expună dezacordul cu activitatea administrativă, ci să-și întemeieze cererea de chemare în judecată pe prevederile exprese a legii: 1) în cazul în care consideră că actul administrativ este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii, să indice expres care anume norme legale, în viziunea lui, au fost încălcate; 2) în cazul în care consideră că actul administrativ este ilegal ca fiind emis cu încălcarea competenței, urmează să facă referire la normele juridice care reglementează competența, astfel, încât să dovedească încălcarea acesteia; 3) în cazul în care invocă că actul administrativ este ilegal ca fiind emis cu încălcarea procedurii stabilite, urmează să indice expres normele procedurale care au fost încălcate.

Prin prisma circumstanțelor expuse și prevederilor legale enunțate supra, instanţa de judecată constată, la caz, netemeinicia cerințelor reclamantului privind anularea prescripției nr.25-04/02-1031 din 04.07.2024 în partea punctului II, iar alegațiile invocate în susținerea acțiunii poartă caracter formal, nefiind confirmate prin argumente clare, probe pertinente și concludente, fiind combătute prin argumentele autorității publice pârâte și actele atașate la dosarul administrativ. Prezumția de legalitate de care beneficiază actul contestat, ca și orice alt act administrativ, ar deveni una iluzorie în cazul în care ar fi posibilă înlăturarea acesteia doar în baza unor interpretări teoretice ale cadrului legal și a unor argumente declarative, invocate de un participant sau altul, fie în cadrul procedurii administrative, fie în cadrul procedurii de contencios administrativ.

Potrivit art.224 alin.(1) lit.f) din Codul administrativ, examinând acțiunea în contencios administrativ în fond, instanța de judecată adoptă una dintre următoarele hotărâri: respinge acțiunea ca fiind neîntemeiată, dacă nu sunt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit.a)–e).

Concluzionând cele relatate, examinând temeiurile invocate de reclamant întru anularea actului administrativ contestat în parte, în coraborare cu contraargumentele invocate de autoritatea publică pârâtă întru confirmarea legalității actului administrativ emis, instanța de judecată nu a identificat admiterea a careva abuzurilor din partea autorității publice pârâte, activitatea administrativă realizată de ultima, este conformă legii materiale, realizată cu respectarea procedurii prestabilite de lege și de către un organ competent, ceea ce denotă că temei legal de admitere a acțiunii reclamantului, nu există, deoarece actul defavorabil contestat, este legal. Or, contrariul nu a fost demonstrat în cadrul procesului de judecată organizat cu respectarea principiilor contradictorialității și al egalității de tratament.

Reieșind din cele relatate, apreciind obiectiv probele administrate în ansamblu și interconexiunea lor în conformitate cu prevederile art. 93 Cod administrativ, instanța de judecată concluzionează că acțiunea reclamantei, urmează a fi respinsă ca fiind neîntemeiată.

Or, activitatea administrativă efectuată de către Inspectoratul Control Financiar de Stat, este una legală și întemeiată, autoritatea publică enunțată la soluționarea speței cercetând complet și mult aspectual circumstanțele, și în limita competenței au emis refuzurile, prin care și-au realizat scopul său legal.

Instanța nu poate reține argumentele reclamanților, care interpretează eronat normele de drept și situația de fapt, iar argumentele privind temeinicia pretențiilor formulate, sunt neîntemeiate și rezultă din interpretarea eronată a normelor de drept. Or, simpla nemulțumire a părților de actele administrative individuale defavorabile, nu poate constitui motiv de admiterea a acțiunii înaintate în judecată, iar prin prisma art. 93 Cod Administrativ, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția.

De altfel, reclamantul nu au convins instanța de judecată prin argumente plauzibile și probe concludente precum că pîrîtul ar fi acționat arbitrar sau abuziv în activitatea administrativă înfăptuită, iar verificând acțiunile ultimilor s-a constatat că dreptul discreționar a fost exercitat în limitele legale, conform scopului urmărit de lege și cu luarea în considerare a tuturor faptelor relevante.

Instanța nu se expune asupra fiecărui argument invocat de participanții la proces, ținând cont de Avizul nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni, în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, din care rezultă că, motivarea hotărârii nu trebuie înțeleasă ca necesitând un răspuns la fiecare argument invocat.

Or, potrivit jurisprudenței Curții Europene, pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea trebuie să evidențieze că, judecătorul a examinat chestiunile esențiale prezentate și nu trebuie interpretată ca impunând un răspuns detaliat la fiecare argument (Van de Hurk vs Țările de Jos, 19 aprilie 1994 , pct.61, seria A, nr.288).

Instanța conchide că, conduita pîrîtului este conformă cadrului legal citat supra, actele contestate de reclamantă au fost motivate în fapt și în drept, precum și emise în conformitate cu rigorile prescrise de lege, abuzuri sau devieri în acest sens nu au fost identificate.

În privința pretenției reclamantului privind încasarea cheltuielilor de judecată, instanța remarcă următoarele.

Conform prevederilor art. 94 al Codului de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pârâtului proporțional părții respinse din pretenţiile reclamantului.

Potrivit art. 96 alin. (1) și (11) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părții care a avut câștig de cauză cheltuielile ei de asistență juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare și rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părții care a avut câștig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

În această ordine de idei, dat fiind faptul că actul administrativ contestat este legal, se rezumă la imposibilitatea admiterii cerinței privind compensarea cheltuielilor de judecată.

În conformitate cu prevederile art. 224 alin.(1) lit. f) Cod Administrativ, instanţa de judecată,

h o t ă r ă ş t e :

Acţiunea de contencios administrativ, înaintată de către Primăria s.Bîrnova, r-nul Ocnița împotriva Inspectoratului Control Financiar de Stat, cu privire anularea parțială a actului administrativ – Prescripția nr.25-04/02-1031 din 04.07.2024, precum și decizia adoptată în procedura prealabilă exprimată prin răspunsul nr.25-04/02-1285 din 14.08.2024, încasarea cheltuielilor de judecată, ***se respinge ca fiind neîntemeiată.***

Hotărîrea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile de la data pronunțării dispozitivului hotărîrii, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Rîşcani).

Preşedintele şedinţei,
judecătorul Igor Barbacaru